

Duże potrzeby, ograniczone dochody budżetowe

Przyszły rok będzie rokiem zaciskania pasa – wynika z planu budżetu. Stanie się tak z powodu zmian dotyczących podatku PIT, przekształcania prawa wieczystego użytkowania w prawo własności, zmniejszenia aktywności gospodarczej oraz wysokiego „janosikowego”. >>2

W TYM NUMERZE

STR. 3

Zbliża się koniec roku. To ostanie dni na uzyskanie 100-procent dofinansowania z miejskiej puli wymiany bezklasowych pieców na ekologiczne. W 2021 r. będzie ono o 10 proc. niższe. Są też inne dotacje.

STR. 4

Firma Dom Development przedstawiła Zarządowi Dzielnicy oraz Komisji Rozwoju Rady Dzielnicy projekt zagospodarowania przemysłowych terenów w centrum Międzylesia.

STR. 5

Od 1 grudnia br. wchodzi w życie nowe stawki opłat za odbiór odpadów komunalnych. Ich wysokość tym razem jest powiązana ze zużyciem wody. Kolejna zmiana nie uwzględni niestety – specyfiki Wawra.

STR. 7

15-letni mieszkaniec Międzylesia, skoczek o tyczce Michał Gawenda, w tym roku już pięciokrotnie poprawiał życiowy rekord, bijąc poprzednie rekordy w swojej grupie wiekowej. Wynosi on obecnie 5 m.

SAMORZĄD

Plan budżetu na 2021 r. – duże potrzeby, ograniczone dochody

Przyszły rok będzie rokiem zaciskania pasa – wynika z planu budżetu.

O wielkości budżetowego tortu do podziału w Warszawie, a w ślad za tym i jej dzielnic zdecydowały cztery podstawowe czynniki: zmiany legislacyjne dotyczące podatków, przekształcenie prawa użytkownika wieczystego w prawo własności, danina miasta na rzecz gmin o małych dochodach, tzw. „janosikowe” oraz spadek aktywności gospodarczej w czasie pandemii.

Do kasy miasta wpłynie o 800 mln zł mniej z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT). „Janosikowe” uszczupli dochody miasta o 1 mld 309 mln zł, a bonifikaty przekształceniowe zmniejszą wpływy z użytkownika wieczystego o 330 mln zł. Szacuje się też, że w latach 2020–2025 dochody z działalności gospodarczej zmaleją o 2,7 mld zł, przy czym może się okazać, że przedłużająca się pandemia wywrze większy negatywny wpływ na gospodarkę.

Przypomnijmy, że własne dzielnicy dochody 2019 r. (po zmianach) zamknęły się kwotą

49,5 mln zł. W przyszłym roku będzie to według planu 18,8 mln zł. Na wydatki miasto przyznało dzielnicy 398,4 mln zł.

Największą pozycją w budżecie dzielnicy jest oświata i wychowanie. To wydatki 175 mln zł – jedyna pozycja budżetowa, która jest większa od wydatków w 2019 i 2020 r. Na utrzymanie przedszkoli wydamy 47 mln zł, na oddziały zerowe w szkołach ok. 4,5 mln zł, na szkoły podstawowe 71,3 mln zł, na licea 10,7 mln zł, na świetlice 8,8 mln, a na remonty bazy oświatowej 2,3 mln zł.

Na pozostałą bieżącą działalność dzielnicową oraz na inwestycje środki przyszłoroczne są okrojone. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna będą w 2021 r. kosztowały 112 mln zł, z czego zdecydowana większość jest przeznaczona na świadczenia rodzinne, wychowawcze i alimentacyjne oraz zasiłki.

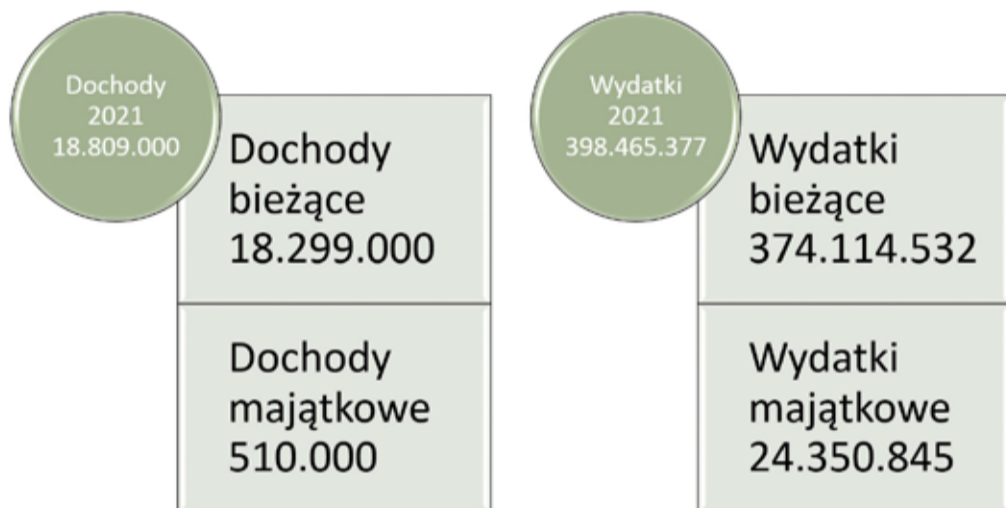
Na zadania związane z gospodarką mieszkaniową i ochroną środowiska wydamy 4,9 mln zł,

na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego 9 mln zł, w tym 4,7 mln zł na Wawerskie Centrum Kultury i 3,7 mln na Bibliotekę Publiczną Wawra, na sport i rekreację – 7,7 mln zł, w tym największą pozycją jest utrzymanie bazy. Na ład przestrzenny i gospodarkę mieszkaniową przeznaczono 17 mln zł, a bieżące utrzymanie i remonty dróg 6 mln zł. A bieżące utrzymanie zasobów komunalnych dzielnicy pochłonie 14,7 mln zł.

Ograniczenia wydatków dotknęły planów inwestycyjnych Wawra. Jest na nie 24,4 mln zł. Potrzeby dzielnicy są większe.

Z przeprowadzonych szacunków wynika, że w kasie Wawra w 2021 r. zabraknie 65,1 mln zł. W tym prawie 40 mln zł na wykupienie działek pod drogi po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania w Międzyzlesiu (rejon ul. Hafciarskiej) w Lesie (rejon Kadetów) i w Aleksandrowie, a także 13,8 mln zł na edukację.

am

Fot. am

Kontynuacja budowy ul. Kwiatów Polskich w Międzyzlesiu. Pierwszy etap to układanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

ZDROWIE

Więcej zachorowań, większe obostrzenia

COVID-19 jeszcze bardziej wpływa na nasze życie.

Cały kraj znalazł się w czerwonej strefie zagrożenia koronawirusem. W związku z tym wprowadzone zostały kolejne obostrzenia.

Na naukę zdalną przeszli uczniowie klas I–III szkół podstawowych oraz studenci – obowiązuje ona na razie do 29 listopada. Obowiązkowe jest noszenie masek ochronnych w przestrzeni publicznej, nieprzestrzeganie tego zalecenia grozi karą pieniężną. Osobom w wieku powyżej 70 lat zaleca się pozostanie w domach. Osoby po 60. roku życia mogą dokonywać zakupów w godz. 10–12. W sklepach może przebywać jednocześnie 5 osób przypadających na jedną kasę. Zawieszony

został handel w galeriach, z wyłączeniem sklepów spożywczych, z kosmetykami, środkami czystości, prasą, materiałami budowlanymi, remontowymi, artykułami dla zwierząt i aptek. W sklepach do 100 m kw. powierzchni zakupów może dokonywać jedna osoba na 10 m kw., a w większych jedna na 15 m kw.

Zamknięte są kina, teatry, muzea, galerie i domy kultury, pływalnie, aquaparki, siłownie. Zawody sportowe mogą być organizowane, ale bez udziału kibiców. Restauracje, kawiarnie, puby ograniczyły swoją działalność do sprzedaży na wynos i z dowozem. Hotele są dostępne tylko

dla osób podróżujących służbowo. Nie można organizować takich uroczystości jak wesela, konsolacje.

W USC śluby udzielane są w gronie 5 osób. W środkach komunikacji publicznej musi pozostać wolna połowa miejsc siedzących lub 30 proc. wszystkich. W kościelnych uroczystościach religijnych ustalono jedną osobę na 7 m kw. powierzchni świątyni. Przywrócono dodatek za opiekę nad dziećmi z klas I–III podczas ich zdalnej nauki. Nauczycielom przyznano 500 zł na usprawnienie sprzętu komputerowego do prowadzenia zdalnych zajęć.

SAMORZĄD

Konkretne zadania na przyszły rok

Budżet to nie tylko suche liczby. Za nimi kryją się konkretne działania wpływające na warunki życia w dzielnicy.

INWESTYCJE

Zapisane w dzielnicowym budżecie środki inwestycyjne muszą wystarczyć na budowę ronda na skrzyżowaniu ul. Przewodowej ze Strzygłowską (1 mln zł), budowę ul. Trzykrotki i Bylicowej (3,1 mln zł), ul. Kwiatów Polskich (1 mln zł). A także na wymianę bezklasowych pieców grzewczych w zasobach komunalnych (7 mln zł), odwodnienie osiedlowe (0,5 mln zł), przebudowę targowiska w Falenicy (4,6 mln zł), rozbudowę Przedszkola nr 110 przy ul. Bystrzyckiej (2 mln zł), na prace przygotowawcze do powstania Centrum Aktywności Międzypokoleniowej w Międzylesiu (2 mln zł). Za prawie 550 tys. zł planuje się budowę i rozbudowę obiektów sportowych i rekreacyjnych, w tym szkolnych i przedszkolnych. Z tych środków sfinansowane będą też trzy projekty z Budżetu Obywatelskiego 2021 r.

OŚWIATA

W szkołach, w których uczniowie osiągnęli na egzaminach zewnętrznych (końcowy ósmoklasisty i maturalny) wyniki poniżej średniej krajowej, powstaną plany poprawienia efektywności nauczania. Realizowany będzie w dzielnicowej oświacie projekt „Asy z wawerskiej klasy” polegający na organizacji dodatkowych zajęć w wymiarze 2 godzin tygodniowo z przedmiotów egzaminacyjnych dla uczniów klas VIII SP i III LO. Planuje się wprowadzenie systemu nagradzania szkół i nauczycieli za najlepsze wyniki egzaminacyjne i ich poprawę w stosunku do roku poprzedniego. W XXVI LO przy ul. Alpejskiej należy się spodziewać opracowania programu rozwoju tej placówki.

Kontynuowany będzie projekt „Inteligentna matematyka”. We współpracy z Fundacją Instytut Edukacji Pozytywnej podjęte będą działania w zakresie zdrowia

psychicznego uczniów, przewiduje się wprowadzenie do szkół mediacji i rozwijanie kompetencji w zakresie komunikacji bez przemocy.

Wawerskie placówki oświatowe wezmą udział w miejskich projektach korzystania z platformy Microsoft Office 365, „Wars i Sawa”, zakładających wspieranie uzdolnionych uczniów, promujących przedsiębiorczość i znajomość ekonomii oraz finansów. W ramach projektu „Klasa w Warszawie. Warszawa z klasą” zorganizowane będą zajęcia pozalekcyjne, sfinansowane kwotą 100 zł rocznie na jednego ich uczestnika.

ZDROWIE I OPIEKA SPOŁECZNA

Powiększy się oferta w zakresie zdrowia i pomocy społecznej o nowe rozwiązania. Rozpoczęły się przygotowania do budowy Centrum Aktywności Międzypokoleniowej między ul. Mrówczej i Patriotów, w którym znajdzie się miejsce na

dom dziennego pobytu seniorów, środowiskowy dom samopomocy osób niepełnosprawnych, żłobek oraz miejsce dla organizacji pozarządowych. Przewidywane jest rozpoczęcie prac nad stworzeniem w Wawrze Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego.

Z myślą o osobach gorzej sytuowanych powstaną dwie dalsze jadalnie, takie jaka powstała z inicjatywy Uniq Fight Clubie w Aninie. Nowe zaplanowano przy ul. Korkowej 119 oraz na terenie bazaru w Falenicy.

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Ze względu na panującą pandemię trudno przewidzieć, które imprezy będą mogły być zorganizowane. Niektóre być może uda się zrealizować online, ale przecież nie wszystkie, zwłaszcza te, których charakter przewiduje bezpośrednie uczestników.

am

EKOLOGIA

Miasto dotuje ekoinwestycje – skorzystaj

Warszawa kontynuuje przyznawanie dotacji do ekoinwestycji.

Mieszkańcy mogą otrzymać dofinansowanie nie tylko na wymianę „kopciuchów” czy montaż ogniw fotowoltaicznych, ale także na magazynowanie deszczówki, usuwanie azbestu, podłączenie domu do kanalizacji.

Wnioski na przyszłoroczne inwestycje (usuwanie azbestu, przyłącza kanalizacyjne) Warszawa przyjmuje od początku września do 31 marca 2021 r.

STOLICA POMAGA CHWYTAĆ WODĘ

Warszawa wspiera finansowo budowę urządzeń, dzięki którym można gromadzić wodę opadową i roztopową. Warszawiacy, jak również spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, mogą otrzymać finansowe wsparcie na:

- urządzenia retencyjno-rozsączające (instalacje zakopywane w grunt, np. skrzynki rozsączające, studnie chłonne),

- zbiorniki retencyjne (szczelne zbiorniki do gromadzenia wód opadowych naziemne lub podziemne, poprzez które woda nie przenika do ziemi, ale z których można pobierać wodę do ponownego wykorzystania, montowane na instalacji odprowadzania wody deszczowej lub w postaci oczek wodnych).

W ramach jednego wniosku można otrzymać do 4000 zł – dotacja dla osób fizycznych oraz mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą; do 10 000 zł – pozostali wnioskodawcy niezaliczani do sektora finansów publicznych lub nawet do 80 proc. rzeczywistych kosztów realizacji inwestycji dla jednostek sektora budżetowego, będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Urządzenia małej retencji ograniczają przesuszenie gruntów

w mieście. Instalacje zatrzymują bezpowrotny odpływ wody do rzeki, a mieszkańcy mogą wykorzystać wodę deszczową np. do podlewania ogródka. Skrzynki i oczka pozwalają również zapobiec lokalnym podtopieniom, wywołanym przez przeciążenie sieci kanalizacyjnej w przypadku tzw. deszczów nawalnych (ponad 10 mm wody/m²).

Dokumenty do wypełnienia i wskazówki, dotyczące zakładania urządzeń małej retencji, dostępne są na platformie Warszawa 19115 oraz na stronie zielona.um.warszawa.pl

Ze względu na duże zainteresowanie tymi dotacjami Warszawa uruchomiła wiosną i latem dodatkowe nabory. Na budowę tego typu urządzeń w 2020 r. do miasta wpłynęły 1222 wnioski, które są na bieżąco rozpatrywane.

USUŃ AZBEST

Warszawiacy mogą skorzystać z dofinansowania do usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Miasto pokrywa do 100 proc. kosztów demontażu, pakowania, wywozu oraz przekazania ich na składowisko odpadów niebezpiecznych. W warszawskim naborze 2019/2020 na tego typu inwestycje wpłynęło 147 wniosków na kwotę 2,3 mln zł.

KANALIZACJA ZAMIAST SZAMBA

Przyłączenie budynku do istniejącej sieci kanalizacyjnej jest obowiązkiem właściciela nieruchomości. Mieszkańcy Warszawy są wspierani przez stolicę przy likwidacji zbiornika bezodpływowego wraz z budową przyłącza kanalizacyjnego. Na realizację takiej inwestycji można otrzymać do 4000 zł.

am

INWESTYCJE

Szansa na nowoczesne centrum Międzylesia

W miejscu starych hal po Fabryce Aparatów Elektrycznych K. Szpotańskiego i ZWAR może powstać nowoczesne, wielofunkcyjne osiedle mieszkaniowe.

W obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego tego rejonu Międzylesia dominuje funkcja przemysłowa. Możliwości zmiany istniejącego stanu rzeczy daje uchwalona w 2018 roku specustawa, umożliwiająca przeznaczenie na cele mieszkaniowe terenów poprzemysłowych, pod warunkiem wygaszenia na nich produkcji.

Z przepisów specustawy zamierza skorzystać spółka Dom Development, największy polski inwestor mieszkaniowy, która w 2019 r. kupiła od koncernu ABB 2,5 ha terenu i przygotowała wstępną koncepcję jego zagospodarowania pod nazwą Projekt Międzylesie. Choć wydanie zgody na realizację projektu spoczywa w rękach Rady m.st. Warszawy, to szansa na stworzenie w Międzylesiu nowoczesnej przestrzeni dla mieszkańców wzbudziła zainteresowanie władz dzielnicy. Gospodarze Wawra są gotowi wyrazić pozytywną opinię

o planowanej inwestycji pod warunkiem, że przy okazji budowy osiedla Dom Development zadba o zaspokojenie wiążących się z nim potrzeb oświatowych, parkingowych, społecznych i komunikacyjnych. Mimo znajdującej się nieopodal planowanej inwestycji stacji PKP Międzylesie powstaje obawa przeciążenia ruchu drogowego i wiążących się z tym korków ulicznych, dlatego rozwiązanie tego problemu traktowane jest przez Urząd Dzielnicy priorytetowo. Inwestor uznał za konieczne zainteresowanie i skonsultowanie swoich planów z władzami dzielnicy. 19 października br. spółka przedstawiła projekt członkom Komisji Rozwoju Rady Dzielnicy.

Rozmawiano m.in. o konieczności powiązania tej inwestycji z układem komunikacyjnym istniejącym w Międzylesiu i szerzej – w Wawrze, o konieczności dostosowania bazy oświatowej do zwiększonej

populacji osiedla, o problemach parkingowych. Inwestor zobowiązał się w związku z tym do rozbudowy SP nr 138. Szkole przybyłoby min. 10 nowych sal lekcyjnych, stołówek i sala gimnastyczna, a z centrum Międzylesia połączyłaby ją ścieżka rowerowa wybudowana przez inwestora.

Dom Development planuje zrealizować pierwszy etap inwestycji na powierzchni ok. 20 000 m.kw, na zabudowę przeznaczając 8300 m kw. i gwarantując 39 proc. powierzchni biologicznie czynnej. Od strony ul. Pożaryskiego przewiduje postawienie budynków o trzech i czterech kondygnacjach, o wysokości 9,5 i 12 m. Od strony hali ABB projektuje dwukondygnacyjny pasaż handlowy, mieszczący również usługi i powierzchnie biurowe, a nad nim trzy pięciokondygnacyjne punktowce mieszkaniowe do 26 m wysokości.

Nowe osiedle może się stać – jak zapewnia inwestor – nową ikoną Międzylesia. Z projektu wynika, że Dom Development zapewni mieszkania dla prawie 900 osób oraz 563 podziemne miejsca parkingowe i 25 naziemnych. Władze Wawra podnoszą kwestię zwiększenia ich ilości, zgodnie z nowymi potrzebami. Przygotowana wizualizacja wskazuje, że inwestor dużą wagę przykładają do detali architektonicznych rozwiązań. Wewnętrzne kwartały zabudowy byłyby zielonym miejscem wypoczynku mieszkańców. Takie byłyby również otoczenie ciągów komunikacyjnych, a nawet dachy budynków wyposażone także w panele fotowoltaiczne. Przewidziano miejsce na plac miejski wykorzystywany do celów kulturalnych oraz przekształcany w jednodniowe targowisko. Pasaż projektowanego osiedla miałby wzbogacić handlową, usługową i kulturalną ofertę dla mieszkańców.

Andrzej Murat

Wizja nowego międzyleskiego osiedla – wyższa siedmiokondygnacyjna zabudowa z pasażem handlowym

Plac wykorzystywany do wypoczynku, na imprezy plenerowe i jednodniowy bazar

INWESTYCJE

Czekamy na lepszą propozycję

Komisja rozwoju gościła przedstawicieli Dom Development S.A. i architektów z Grupy Medusa, planujących przebudowę znacznej części poprzemysłowych terenów Międzylesia. W pierwszym etapie miałyby powstać około 25 tys. m² powierzchni mieszkalnej i około 4 tys. m² lokali usługowych w budynkach 3–7-piętrowych. Każdy kolejny etap byłby większy od pierwszego.

Projekt Medusy jest na pewno ciekawy, ale sama inwestycja co najmniej dyskusyjna. Projektant zwrócił uwagę na zielony charakter naszej dzielnicy, lecz na wysokość budynków i ekstensywność zabudowy, jaka cechuje Wawer, już nie.

Tzw. ustawa deweloperska umożliwia, za zgodą Rady Miasta, inwestycje niezgodną z planem miejscowym. W tym obszarze obowiązujący plan umożliwia budowę obiektów mieszkaniowych, ale nie w takiej intensywności i wymaga zdecydowanie więcej powierzchni usługowej.

Dawne koncepcje urbanistyczne zalecały tworzenie dzielnic mieszkalnych, przemysłowych, usługowych itp. Obecne trendy są inne. Chcemy mieć wszystko blisko domu. Jeżeli w Wawrze nie będziemy sprzyjali tworzeniu miejsc pracy i usług, a zwiększaliśmy liczbę mieszkańców, spowodujemy gigantyczne problemy komunikacyjne. Powinniśmy dążyć do zwiększenia powierzchni usługowej

i partycypacji inwestora tak wielkiej inwestycji w rozwoju infrastruktury transportowej i nie tylko. Więcej mieszkańców to potrzeba większej liczby miejsc w przedszkolach, szkołach, ośrodkach sportowych i kulturalnych, przychodniach zdrowia itp.

Te obawy przekazaliśmy na komisji i mamy nadzieję, że Dom Development przemyśli swój projekt i za kilka miesięcy wróci z lepszą propozycją dla naszej dzielnicy. Wawer potrzebuje rozwoju i powinniśmy działać także na rzecz poprawy infrastruktury mieszkaniowej i usługowej, a ten projekt ma szansę na takie potrzeby odpowiedzieć.

Wojciech Godlewski,
przewodniczący Komisji Rozwoju

SAMORZĄD

Oplaty za śmieci uzależnione od zużycia wody

Rada Warszawy podjęła uchwałę o nowych stawkach opłat za odbiór odpadów komunalnych. Nowe stawki nie wszystkich usatysfakcjonują.

Dotychczasowe stawki, obowiązujące od marca br., były krytykowane zwłaszcza przez mieszkańców domów jednorodzinnych jakich większość jest w Wawrze. Uznano je za niesprawiedliwe ze względu na to, że opłatę ustalono od domu, co oznaczało, że tę samą wysoką kwotę (94 zł miesięcznie) kazano płacić wieloosobowej rodzinie zamieszkującej dom jak i jednej osobie.

Od grudnia bieżącego roku wysokość opłaty dla gospodarstw domowych w budynkach podłączonych do sieci wodociągowej będzie uzależniona od zużycia wody. Ustalana będzie według wzoru $12,73 \text{ zł} \times 1 \text{ m}^3$ i zostanie naliczona na podstawie średniego zużycia wody z sześciu kolejnych miesięcy ostatniego roku.

Jeśli nieruchomość nie jest wyposażona w wodomierz lub nie jest podłączona do miejskiej sieci wodociągowej, a także gdy nie ma informacji o zużyciu wody w kolejnych sześciu miesiącach, do ustalenia przyjęte będzie średnie miesięczne zużycie czterech metrów sześciennych wody na osobę. Wzór służący do ustalenia wysokości opłaty w tym przypadku

będzie wyglądał następująco: liczba mieszkańców $\times 4 \text{ m}^3$ wody $\times 12,73 \text{ zł}$. Jeśli więc dom jednorodzinny zamieszkuje jedna osoba, wówczas za wywóz odpadów komunalnych zapłaci 50,92 zł, a to prawie dwa razy mniej niż dotychczas (94 zł) i niewiele więcej niż przed poprzednią zmianą (45 zł).

Mieszkańców Wawra, tych z budynków wielorodzinnych i jednorodzinnych, zapewne zainteresuje informacja, że nie zapłacą za wodę z sieci używaną do podlewania przydomowych ogrodów. Gdy MPWiK jest dostawcą wody i odbiera ścieki, wówczas jej odbiorca powinien mieć zamontowany na własny koszt wodomierz do pomiaru wody służącej do podlewania ogrodów i 15 kwietnia oraz 15 września, a ponadto w lecie w ciągu trzech dni od planowanego odczytu wodomierza głównego, informować tę spółkę o wskazaniach licznika, aby ta wielkość była odliczona od łącznego zużycia.

Nowa stawka opłaty miesięcznej dla domków letniskowych lub innych nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowych wyniesie ryczałtowo 181,90 zł za rok.

Posiadaczom Karty Dużej Rodziny miasto zrekompensuje wzrost kosztów odbioru odpadów – 30 zł na każdego członka rodziny.

Opłatę za grudzień należy wnieść do 28 grudnia, natomiast do 10 stycznia 2021 r. trzeba złożyć nową deklarację w sprawie odbioru śmieci.

Komisja Społeczna proponuje

Specyfika Wawra, dzielnicy o niedostatecznej sieci wodociągowej, nie została uwzględniona przy opracowywaniu nowych zasad naliczania opłat za odbiór śmieci.

Komisja Społeczna Rady Dzielnicy Wawer podjęła uchwałę, w której wskazuje, że wiele nieruchomości w dzielnicy, korzystających z sieci wodociągowej, zamiast wodomierza głównego ma jedynie podliczniki, nie ma zainstalowanych wodomierzy wody bezpowrotnie traconej i że jest sporo nieruchomości, dla których ma być zastosowana stawka ryczałtowa. Komisja zaproponowała w swojej uchwale, aby miasto zastosowało

stawkę ryczałtową do czasu wyposażenia nieruchomości w wodomierz główny w miejsce podlicznika, a także do czasu zainstalowania liczników wody bezpowrotnie zużytej.

Zdaniem komisji ryczałtowo ustalone zużycie wody w wysokości 4 m^3 miesięcznie na osobę w gospodarstwie domowym powinno zostać zmniejszone do 3 m^3 bądź obowiązywać do maksymalnie czterech osób.

Komisja uważa, że właściciele posesji z własnym ujęciem wody powinni być zobligowani do zainstalowania liczników rejestrujących pobór i być rozliczani z faktycznego jej zużycia.

SAMORZĄD

Własność z bonifikatą

Można sporo zaoszczędzić, przekształcając użytkowanie wieczyste w prawo własności.

Możliwość przekształcenia prawa wieczystego użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe dała ustawa z 20 lipca 2018 r. Uzależniając od rocznych opłat przekształceniowych przez 20 lat. Dała jednak samorządom możliwość udzielenia bonifikat za jednorazową opłatę. Z tej możliwości skorzystała Rada m.st. Warszawy, wprowadziła bonifikaty od opłat przekształceniowych. Wynoszą one 98 lub 99 proc. w przypadku wniesienia jednorazowej opłaty za 20 lat.

O takiej możliwości Urząd Dzielnicy Wawer poinformował mieszkańców. Warunkiem udzielenia bonifikaty

jest wniesienie opłat przekształceniowych za lata 2019 i 2020, złożenie wniosku o udzielenie bonifikaty i wpłacenie należnej kwoty w odpowiednim terminie. Jest ona wówczas pomniejszona o opłacone należności za wyżej wymienione 2 lata.

Urząd Dzielnicy dość wcześnie poinformował mieszkańców o możliwości skorzystania z bonifikaty. Są jednak mieszkańcy będący właścicielami mieszkań w innych dzielnicach, w których użytkowanie wieczyste było powszechniejsze niż w Wawrze. Na przykład w przypadku Mokotowa informacje o możliwości skorzystania z bonifikat docierała do adresatów nawet we wrześniu, pozostawiając zainteresowanym dwa miesiące na podjęcie decyzji.

am

SPOŁECZNE

Z młodzieżą o jej potrzebach

Rozpoczęło się diagnozowanie potrzeb młodzieży związanych ze spędzaniem czasu wolnego.

Centrum Komunikacji Społecznej m.st. Warszawy realizację tego badania zleciło „Think Thank Miasto”. Partnerem jest Urząd Dzielnicy Wawer, który chce poznać odpowiedzi na pytania dotyczące sposobów spędzania czasu wolnego przez młodych wawerczyków oraz co zrobić, aby Wawer i jego instytucje stały się dla nich atrakcyjniejszymi miejscami rozwoju i rekreacji.

Odbył się warsztat ekspercki. O miejscach formalnych i nieformalnych przebywania młodzieży w osiedlach, mapie oferty kierowanej do

młodych dyskutowali młodzieżowi liderzy, szkolni pedagogzy oraz przedstawiciele różnych instytucji.

Rozmowy o młodzieży z dorosłymi to dopiero wstęp. Badacze przeprowadzą wizje lokalne w każdym z naszych osiedli. Spotkają się z Młodzieżową Radą Dzielnicy, z młodzieżą z poszczególnych osiedli, gdyż młodzież jest najlepszym ekspertem w swoich sprawach i to jej głos będzie najważniejszy przy stawianiu diagnozy. Wnioski z badań będą miały wpływ na tworzenie nowych możliwości spędzania czasu wolnego przez młodych.

Jeśli jesteś młodym człowiekiem i chciałbyś się dowiedzieć więcej o projekcie, skontaktuj się: dglazewska@um.warszawa.pl.

OŚWIATA

Dzień Edukacji nietypowo

Tym razem dzieci zorganizowały nauczycielom ich święto.

W tym roku zmienione zostały w naszej dzielnicy obchody Dnia Edukacji Narodowej. Organizatorami zostały przedszkolaki i uczniowie, zachęczone przez wawerskie władze do zrealizowania związanych z tym dniem pomysłów nagrodzonych grantami w wysokości 2 tys. zł każdy.

O granty te ubiegali się pomysłodawcy 59 interesujących pomysłów. Jedne przedszkola i szkoły złożyły po jednym projekcie, ale były i takie, które wymyśliły po kilka. Najwięcej propozycji wpłynęło ze Szkoły Podstawowej nr 109 – sześć, po pięć ze SP nr 86 i SP nr 204.

Grantami, dzięki którym sfinansowano uroczystości, obdarzono 24 projekty. Wymienić wszystkich nie jesteśmy w stanie, prezentujemy tylko niektóre z nich. Ola Chelchowska, Ines Hadj Ali i Hania Polowczyk zorganizowały nauczycielom SP nr 140 grę terenową, podczas której belfrowie

musieli rozwiązać krzyżówkę, układać puzzle, pokonać tor przeszkód, otrzymując róże, a na końcu czekał ich poczęstunek. W XXVI LO licealiści przygotowali wybory „Nauczyciela Roku” w ośmiu kategoriach: Uśmiech, Elegant, Poczucie humoru, Sportowiec, Osobowość, Wszzechstronność, Oaza spokoju i Kolorowy nauczyciel oraz konkurs na utwór muzyczny dedykowany pedagogom. W Przedszkolu nr 264 po burzy mózgów zrealizowano pomysł Antoniego Kopczyńskiego i Miry Przybyszewskiej polegający na przygotowaniu dla nauczycieli występów, podczas których wręczono im bilety do teatru Komedia. Klasa 2c SP nr 124 postanowiła nakręcić film, w którym operatorzy kamery zwrócili się do uczniów, aby odpowiedzieli, co najbardziej lubią u swojego wychowawcy i w szkole. W SP nr 86 uczniowie przypomnieli swoim nauczycielom, że i oni kiedyś

byli dziećmi. I urządzili wystawę ich zdjęć w młodym wieku (podobno śmiechu było co niemiara). Z kolei nauczyciele przynieśli do szkoły ulubione książki z dzieciństwa. A i to nie wszystko, był kącik zabaw retro, uświadamiający, że dawne gry i zabawy były nie mniej atrakcyjne niż obecne gry komputerowe. Na koniec wręczono pedagogom plakietki „Wzorowy nauczyciel”.

am, Anna Kowalczyk,
Katarzyna Kaczanowska

Fot. SP nr 86

Nauczyciele zainteresowali uczniów grami swojej młodości, takimi jak bierki

INFRASTRUKTURA

Doświetlanie przejść

Kontynuowana jest wymiana oświetlenia przejść dla pieszych.

Zarząd Dróg Miejskich wymienia lub dokłada nowe słupy z lampami doświetlającymi przejścia dla pieszych. W Wawrze do końca roku poprawią one bezpieczeństwo po zmroku w 27 miejscach.

Nowe słupy są niższe od dotychczasowych i mają oprawy kierujące światło latarni tak, aby zebry i znajdujący się na nich przechodnie byli bardziej widoczni dla kierujących pojazdami. Przyczyniają się do tego także nowoczesne ledowe żarówki – przy mniejszym poborze prądu dają jaśniejsze światło.

Do końca roku przewidziana jest poprawa oświetlenia przejść dla pieszych w następujących

lokalizacjach: Floriana/Błękitna, Floriana/Trakt Lubelski, Przewodowa/Mrągowska, Trakt Lubelski 378, Wał Miedzeszyński/Przylaszczkowa, Widoczna 4, Pożaryskiego/Hafciarska, Trakt Lubelski/Wędkarska, Trakt Lubelski/Zwoleńska, Walcownicza/Bystrzycka 1, Walcownicza/Bystrzycka 2, Walcownicza/Czekanowska, Walcownicza/Filmowa 1, Walcownicza/Filmowa 2, Walcownicza/Filmowa 3, Walcownicza/Narcyzo-wa, Widoczna 101 – 1, Widoczna 101 – 2, Zwoleńska 25, Zwoleńska 55, Zwoleńska 86, Zwoleńska 97, Zwoleńska 107, Zwoleńska 113, Zwoleńska 116, Zwoleńska/ Motylkowa, Zwoleńska/ Wiązana.

A TO CIEKAWE

Meta „Siary” w Radości

Życie to nie kabaret, nawet dla tych, którzy grają w kabaretach.

Urodził się w Żarach. Studiował w Krakowie. Los go rzucił do Poznania. Widywano go często w USA, na estradach, w TV, w teatrze, filmach. W Warszawie pomieszkiwał kątem u znajomych. I chociaż po latach takiej tułaczki dostał mieszkanie z puli Urzędu Rady Ministrów, osiadł w podwarszawskiej, jak to i dziś niektórzy uważają, Radości.

Mowa o Januszu Rewińskim. A o tym, jakie wiódł życie, w końcu burzliwe, choćby z powodu burzliwych oklasków jakimi kwitowano jego role na przykład w „Zemście” czy występy w nieodżałowanym kabarecie Tey, zwierzył się Stanisławowi Lejdzie. A Lejda wykorzystał je w książce zatytułowanej „Janusz Rewiński. Z kabaretu do Sejmu... i z powrotem”. Do Sejmu, bo i posłem był Janusz Rewiński, twórca Polskiej Partii Przyjaciół Piwa.

Po tułaniu się po różnych kawalerkach, czasowo wolnych mieszkaniach lub na kupie u aktora Kiersznowskiego, poważną przystanią było przyznane mu mieszkanie w bloku, gdzie za sąsiadów miał dziennikarkę Alicję Resich-Modlińską i piosenkarkę Magdę Umer. To w tym mieszkaniu przechowywał sztabki złota, które Rewińskiemu i kolegom występującym w Stanach kupił za zabrane im pieniądze śpiewak Adam Zwierz. Żeby wszystkiego nie przeputali.

Trzymał je do czasu, gdy – jak się zwierza w książce – pewnego pięknego dnia pojechał do Tadeusza Drozdy, który był mieszkańcem Radości, i jest nim nadal. – *Usiadłem na werandzie – kapal deszcz, wokół było zielono, świergotały ptaki...* Pomyślałem: *Co ja robię na tej betonowej półce w bloku, gdzie dzieci biegają po korytarzach, w windzie zaczyna śmierdzieć psami i zsyphem.*

Tadeusz Drozda wynalazł mu walący się dom w stylu świdermajer, wyglądający jak budka Baby Jagi. A gdy go zobaczył Jonasz Kofta, z którym Janusz Rewiński często występował w kabarecie w latach 60., 70., powiedział mu: – *Bierz, bo nigdy już do czegoś takiego nie doskoczysz.*

No więc zamienił pan Janusz złote sztabki i tysiąc dolarów pożyczonych od byłej narzeczonej na drewno świdermajera. I zaczął go remontować. – *To się wiąże z wiekiem, że człowiek zaczyna poszukiwać swojego miejsca na Ziemi* – podsumował radościańską przystań.

am

SPORT

W pogoni za Liskiem

Piętnastoletni Michał Gawenda pokonał barierę 5 m w skoku o tyczce i śmiało puka do krajowej czołówki w tej dyscyplinie sportu.

To, że Michał trenuje skoki o tyczce, nie jest dziełem przypadku. Poszedł w ślady ojca. Andrzej Gawenda chodził do sportowej Szkoły Podstawowej nr 55. Podobnie jak brat Rafał. Wpadli w oko trenerowi Ludomirowi Nitkowskiemu i tak się zaczęła przygoda z tyczką. Rafał osiągał lepsze wyniki, ale się wycofał. Andrzej skakał dalej. Zdobył 18 medali. Jego życiowy rekord to 5,30 m. Startował z Kolasą, Chmarą. Jako junior zajął trzecie miejsce, startując z seniorami w Mistrzostwach Polski. – *Próbowałem mocniej po-*

trenować, ale efektów nie było, po prostu zatrzymałem się na poziomie 5,30 m – wspomina z lekkim żalem, bo marzył o igrzyskach olimpijskich w Atlancie.

Wycofał się z uprawiania skoków, był trenerem w „Orle”. Pracował z dziewczętami, które uzyskiwały bardzo obiecujące wyniki. Jego podopieczna Julia Oberda skoczyła 3,90 m, ustanawiając rekord Polski młodziezek. Jest nauczycielem wychowania fizycznego w SP nr 124 w Falenicy. Jego ideą fix była budowa lekkoatletycznej hali przy tej placówce. Byłby to pierwszy tego typu obiekt w Warszawie, niestety upadła pierwsza koncepcja, druga skromniejsza wciąż jest aktualna. – *Na razie – pociesza się – nie spadła z planów inwestycyjnych miasta.*

Michał, podobnie jak jego bracia Bartek i Jędrzej, rozpoczęli naukę w szkole sportowej przy Legii. Zdobyl nawet wicemistrzostwo Warszawy w jednym z elementów gimnastyki artystycznej, ale gimnastykiem

nie został. Był zbyt wysoki, ale przygotowanie ruchowe teraz owocuje, jest bardzo sprawny, elastyczny.

Ojciec trener dwa, trzy razy w roku zabierał go na treningi, na zawody dla dzieci. Na jednych z nich bez przygotowania skoczył 3 m. Później Michał trenował już dwa, trzy razy w tygodniu i pokonał poprzeczkę na 4 m, co do dzisiaj jest nieoficjalnym rekordem Polski dzieci. Ojciec postanowił zwiększyć Michałowi treningowe dawki, by się przekonać, na co go stać. Okazało się, że na wiele. Michał systematycznie pnie się w górę, łącząc sport z nauką w Niepublicznym LO im. Wisławy Szymborskiej w Międzylesiu. – *Klasy w niej są niezbyt liczne, atmosfera dobra, lekcje kończą się wczesnym popołudniem, dając czas na treningi – podkreśla zalety Michał.* I wciąż poprawia wyniki.

Ponieważ ma dopiero 15 lat, nie jest objęty centralnym szkoleniem PZLA, mimo że jego osiągnięcia są dobrze w związku znane. Wszak Michał bije rekordy wcześniejszych dobrze

Wyniki sezonu 2020 r.: obrona tytułu Mistrza Polski Młodzików – 4,60 m, zawody halowe w Reno (USA) – 4,72 m, zawody w Sopocie – 4,82 m, Warszawa, wrzesień – 4,85 i 4,90, Białystok, październik 5,00 m. Był najmłodszym zawodnikiem MP Seniorów we Włocławku.

zapowiadających się zawodników, reprezentantów Polski. Zapraszany jest na czwartki lekkoatletyczne TVP (na jednych z nich zajął II miejsce za Piotrem Liskiem). Michał ma dobre, jak na skoczka o tyczce, warunki – jest szczupły, mierzy 191 cm wzrostu i – jak mówi – chyba jeszcze rośnie. Podczas treningów oddaje od 5 do 15 skoków. Trener ojciec pilnuje, aby nie obciążać syna zbyt wcześnie. Są inne problemy: zamknięto obiekty „Skry”, Michał wznowi treningi na „Orle”, ale tam hala jest dla skoków o tyczce za niska. Jest też nadzieja, że od stycznia Michał wejdzie do kadry narodowej. A Andrzej Gawenda chciałby go wciąż trenować, doczekać czasów, gdy syn przeskoczy najlepszych dzisiaj zawodników.

Andrzej Murat

Michał i Andrzej Gawendowie – pierwszy z powrotem kontynuują sportową pasję drugiego

KULTURA

W nowej szkole po godzinach

Nadwiśle nie jest już białą plamą na kulturalnej mapie dzielnicy.

Dobry czas przeżywa Nadwiśle, szybko zmieniające się osiedle Wawra. Dzięki nowym inwestycjom powstaje tam centrum życia społecznego i kulturalnego okolicy. Czynna od września szkoła przy ulicy Cyklamenów 28, otoczona ogólnodostępnymi boiskami, placami zabaw i terenami rekreacyjnymi otwiera także sale na działalność kulturalną i realizację pomysłów mieszkańców.

Pilotażowa na skalę Warszawy współpraca dyrektorów Moniki Prochot ze Szkoły Podstawowej nr 204, Barbary Karniewskiej z Wawerskiego Centrum Kultury i Jacka Czarnowskiego z Biblioteki Publicznej Dzielnicy Wawer m.st Warszawy na rzecz stworzenia wspólnego miejsca edukacji kulturalnej i Miejsca Aktywności Lokalnej przyniosła namacalny efekt.

Po zakończeniu lekcji szkolnych i w niektóre soboty 80-metrowa sala użyczona WCK staje się małym domem kultury. Takie rozwiązania,

zaplanowane przez burmistrzów Norberta Szczyńskiego i Leszka Baraniewskiego, mogą być dobrym pomysłem na współpracę i łączenie działań różnych placówek, co ułatwi korzystanie z nich mieszkańcom wawerskich osiedli.

Na Cyklamenów w październiku ruszyły zajęcia plastyczne, muzyczne (pianino, śpiew i gitara), teatralne, filmowe i ceramiczne. W najbliższym czasie, jeśli pandemia może odpuszczyć, zaczną się zajęcia umuzykalniające dla rodziców z dziećmi, dla seniorów i zainauguruje działalność Pracownia Artystyczna dla Kobiet. Największą popularnością cieszy się obecnie ceramika dla dorosłych, z zainteresowaniem starszych uczniów spotkał się także klub wolontariatu.

WCK Nadwiśle, jak brzmi robocza nazwa tego miejsca, otrzymało od szkoły wyposażenie multimedialne, a dzięki Zarządowi Dzielnicy mogło pomieszczenie umeblować i zakupić wysokiej klasy sprzęt oraz materiały na zajęcia. O zaopatrzenie otwartej czytelnicy zadbała Biblioteka Publiczna, dar książkowy przekazała także Biblioteka

Uniwersytecka w Warszawie. Oprócz książek biblioteka planuje zaistnieć w nowej lokalizacji książkomatem i wrzutnią (automatami do wypożyczania i zwracania książek) oraz animacjami i akcjami artystycznymi. Natomiast w ramach Miejsca Aktywności Lokalnej swoje pomysły i potrzeby będą mogli zgłaszać mieszkańcy, na których inicjatywy przewidziane są piątkowe popołudnia. Będą mogli wtedy zorganizować nieodpłatnie spotkania, wykłady czy warsztaty (o charakterze niepolitycznym, niereligijnym i niekomercyjnym). Zgłoszenie takich spotkań można dokonać poprzez kartę zgłoszenia, pobraną ze strony WCK.

Podczas pandemii WCK Nadwiśle zachowuje środki ostrożności tzw. reżimu sanitarnego i procedury właściwe dla „czerwonej strefy”, przyjmując niewielkie grupy osób zapisanych na zajęcia i koncentrując się na dostępności dla uczniów szkoły.

Koordynatorem miejsca jest Joanna Wichowska, kierownik Wawerskiej Strefy Kultury w Międzylesiu, a instruktorami są artyści i animatorzy związani z Wawerskim Centrum Kultury.

Kontakt: tel. 514 863 165, mail: nadwisle@wck-wawer.pl

WCK

SAMORZĄD

Wyjaśnienia i sprostowania

W numerze 18. „Kuriera” podaliśmy błędną nazwę stowarzyszenia. Zamiast „Razem dla Wawra”, powinno być: „Stowarzyszenie Razem dla Wawra”. Natomiast poprawną informacją jest, że z wnioskiem o zmianę koalicjanta wystąpiło sześciu radnych Klubu Radnych Platformy Obywatelskiej wchodzącej w skład koalicji ze Stowarzyszeniem Razem dla Wawra.

W artykule pt. „Po audycie czas na zmiany” napisaliśmy, że zadaniem Komisji Rozwoju jest monitorowanie i audyt, co nie mieści się w zakresie jej kompetencji zawartym w uchwale rady dzielnicy.

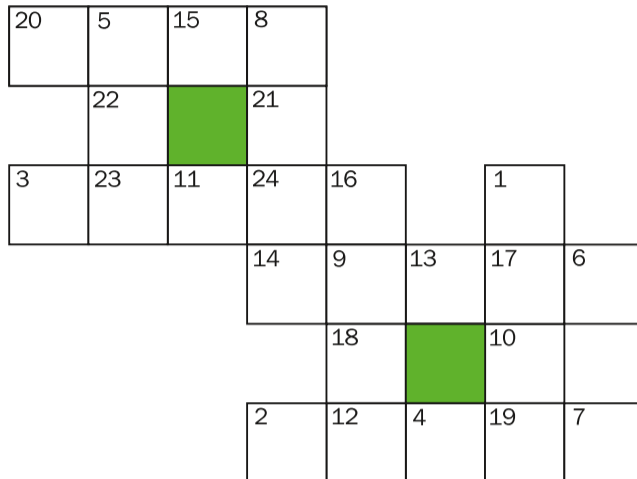
Ponadto informujemy, że Urząd Dzielnicy Wawer jest w trakcie przygotowania wniosku do Wojewody Mazowieckiego w sprawie stwierdzenia nieważności wydanej decyzji na przebudowę i nadbudowę budynku przy ul. Patriotów.

Za błędne sformułowania i informacje serdecznie przepraszaemy Czytelników.

ROZRYWKA DLA DZIECI

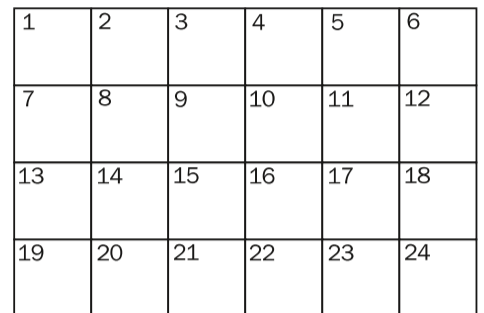
Krzyżówka – szyfr

Litery odgadniętych wyrazów, przeniesione do diagramu obok, utworzą rozwiązanie.

POZIOMO: 20. Duży ręczny w wyposażeniu kuźni lub pneumatyczny do robót rozbiórkowych. 3. Krewny w linii męskiej. 14. Mały ma szpilka. 2. Klub piłkarski Rzymu.

PIONOWO: 5. Wodorotlenek, najczęściej sodu. 8. Rodzaj sieci rybaków morskich. 16. Minister ją obejmuje w momencie nominacji. 1. Słoiki na zimowe przetwory, zamykane sprężynką.

ROZRYWKA DLA DZIECI

Przestawianka

Kolumny pionowe należy tak przestawić, aby litery znajdujące się w nich, czytane kolejno rzędami poziomymi utworzyły rozwiązanie – złotą myśl Mariana Buchowskiego.

Dla ułatwienia podajemy, że pierwsza kolumna jest na swoim miejscu.

W	Ł	E	O	Y	I	P	N
N	P	U	T	Y	N	K	O
O	O	L	A	T	K	O	T
T	D	O	I	O	N	P	A
T	L	I	N	O	O	M	I

mecenat	Wojciech, aktor	▼	wąska tabliczka czekolady bogini sprawiedliwości	trwała podstawa	początek wyścigu	▼	wskazówka adwokata	▼	provincia w RPA znany zegarmistrz	▼		
10					8		miara jaj w niej pistolet					
model Nissana	▶						stan w Brazylii	▶				
			4	postojowy dla samochodów	fotograficzny, telefoniczny							
do picia z rabarbaru	▶				grządka kwiatowa płowe zwierzę							
					ciasto z jabłkami chlebowy do picia							
5							2			1		
alkohol z gwiazdkami		heca stolica Włoch	12				zapach do ciasta ono na świat	▶		choroba jak rzeka		
					kracze				plynie przez Goleńców	stolarski wpust		
							11			13		
tymczasowy na budowie		9	mieszkanka Teheranu	6			miękki metal	▶				
niedorajda życiowa					plynie przez Przemysł		skok dowody	▶		7		
				3		czesne lub czynsz						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Krzyżówka nr 25

Jako odpowiedź należy podać odgadnięte hasło oraz jednym zdaniem napisać, z czym się kojarzy w Wawrze.

Rozwiązania prosimy nadsyłać do Wydziału Promocji, Kultury i Sportu, 04-713 Warszawa, ul. Żegańska 1 na kartkach pocztowych lub e-mailem amurat@um.warszawa.pl w terminie do 30 listopada br. Wśród autorów prawidłowych odpowiedzi rozlosujemy nagrodę ufundowaną przez Wydział Promocji, Kultury i Sportu.

Rozwiązanie krzyżówki nr 24: Fort Suworowa – dawna fortyfikacja, dziś Park Matki Mojej.

Nagrodę wylosował Krzysztof Brzoza.

Administratorem danych osobowych osób nadsyłających rozwiązania jest UD Wawer. Dane te są gromadzone i przetwarzane tylko i wyłącznie w celu przeprowadzenia losowania. Ich przekazanie jest dobrowolne, lecz niezbędne do udziału w konkursie. Jego uczestnik ma prawo dostępu do nich i poprawienia ich treści. Podstawa prawna art. 6, ust. 1, lit. b) RODO.